

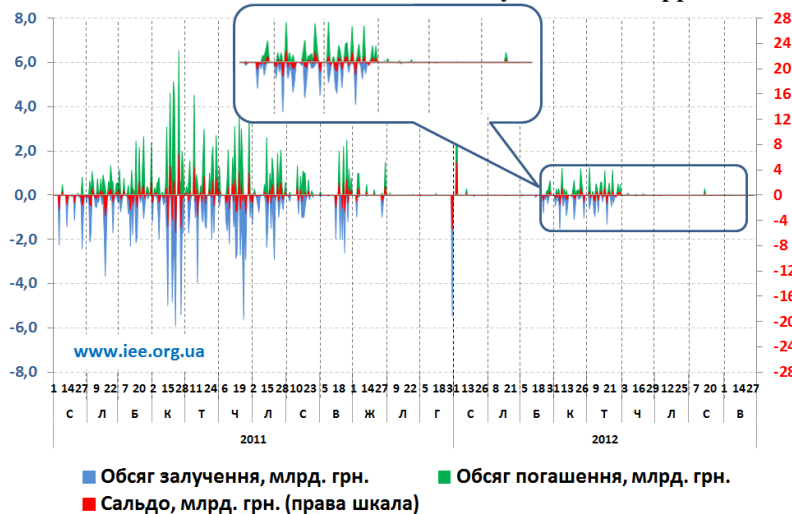
ЛІКВІДНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

місячний огляд

Вересень 2012

НБУ дещо активізував (якщо це можна так назвати) проведення мобілізаційних операцій: було залучено 26 млн. грн. (проти 7 млн. грн. у серпні) в основному за рахунок депозитних сертифікатів строком на 14 днів, причому 3 млн. грн. погашено вже у вересні. Таким чином цей інструмент незначно діяв у бік зростання ліквідності за рахунок переважання обсягів до погашення над обсягами залучених коштів. Однак наявні обсяги не можна назвати такими, що чинять суттєвий вплив на рівень ліквідності в системі. Отже, мобілізаційні операції не використовуються як інструмент грошово-кредитного ринку. Станом на 05.10.2012 в обігу знаходилися депсертифікати обсягом 26 млн. грн.

Динаміка мобілізаційних операцій НБУ та їхній вплив на ліквідність банківської системи у 2011 – 2012 рр.

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

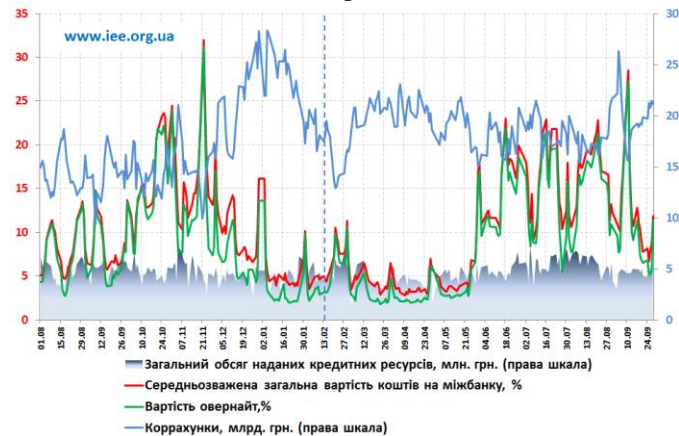
Відбулися зміни у структурі операцій рефінансування на користь кредитів строком на 90/360 днів (зростання частки з 5% у серпні до 57% у вересні) та зменшення частки операцій репо (скорочення з 61% у серпні до 23% у вересні) в загальному обсязі наданих кредитів.

Питома вага інструментів рефінансування в його загальному обсязі та загальна кількість банків, у 2011 – 2012 рр., % та од.

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Динаміка коррахунків та вартості коштів на міжбанківському ринку в 2011 – 2012 рр., млн. грн., %

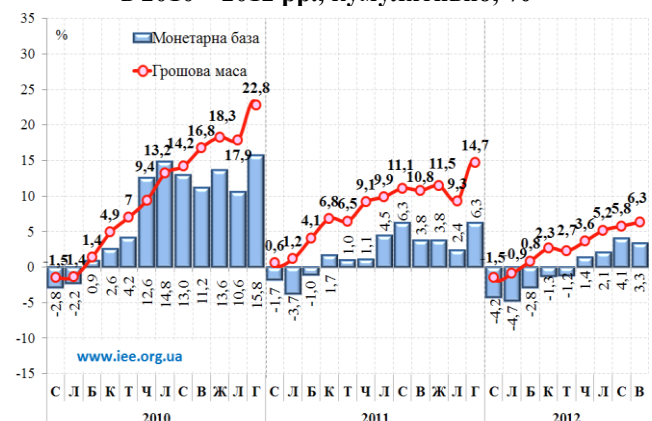
Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Обсяги наданих коштів, коштів до погашення та сальдо кредитів рефінансування у 2012 р., млн. грн.

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Динаміка монетарної бази та грошової маси в 2010 – 2012 рр., кумулятивно, %

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

31.08.2012 проведено тендер рефінансування банків загальним обсягом 3,8 млрд. грн. за середньозваженою ставкою 7,5% строком на 1 рік, кошти від якого на рахунки банків було перераховано у вересні. Також з метою підтримки банківської системи ліквідністю НБУ надав 400 млн. грн. шляхом проведення **тендера з рефінансування**, максимальний термін якого становив 14 днів. Кредити обсягом 300 млн. грн. були погашені вже у вересні. Загальний обсяг кредитів до погашення становив 602 млн. грн. Таким чином **сальдо кредитів рефінансування** за тендером на строк до 90/360 днів було сформовано додатним і становило 3623 млн. грн. за рахунок кредиту, наданого наприкінці серпня.

Бюджетні кошти рухалися в бік зростання грошових агрегатів – **обсяг коштів уряду на рахунок в НБУ** скоротився на 65% до 2,3 млрд. грн. (6,6 млрд. грн. у серпні).

Зазначене відповідно вплинуло на зростання **коррахунків** банків на 3% – до 22,8 млрд. грн. Упродовж місяця їхній рівень коливався в діапазоні 16 – 26 млрд. грн., відповідно **середньомісячна ставка за кредитами на міжбанку** знизилася з 17,3% у серпні до 12% у вересні.

Також НБУ здійснював операції з купівлі **державних облігацій України** на свій баланс, обсяг яких становив 0,4 млрд. грн., причому операції з продажу ДЦП він не проводив. За підсумком місяця **монетарна база** скоротилася на 0,7% до 247,9 млрд. грн., чому сприяло, в основному, проведення валютних інтервенцій НБУ – їхнє від'ємне сальдо становило 1,5 млрд. дол. США (найбільше від'ємне значення з жовтня 2011 року).

Загальний рівень депозитів зріс лише на 0,9% до 526,6 млрд. грн. за рахунок **валютних вкладів** (зростання на 2,1% до 227,7 млрд. грн.), **обсяг вкладів у нацвалюті** зріс лише на 0,7% до 299 млрд. грн.

За таких умов відбулося скорочення готівки поза банками на 0,5% до 199,8 млрд. грн.

Віддзеркалюючи девальваційні очікування, триває стійка тенденція зростання заощаджень в інвалюті населення більшими темпами, ніж у нацвалюті. У вересні валютні депозити населення зросли на 2,9% до 171,3 млрд. грн., гривневі депозити скоротилися на 1,4% до 177,5 млрд. грн.

Реальний сектор навпаки збільшував заощадження у нацвалюті – зростання на 3,2% до 121,3 млрд. грн. при скороченні вкладів у інвалюті на 2,1% 56,4 млрд. грн.

Зростання грошової маси на 0,5% до 730 млрд. грн. на тлі скорочення монетарної бази забезпечувалося мультиплікативним розширенням грошей. Значення **мультиплікатора** становило 2,94.

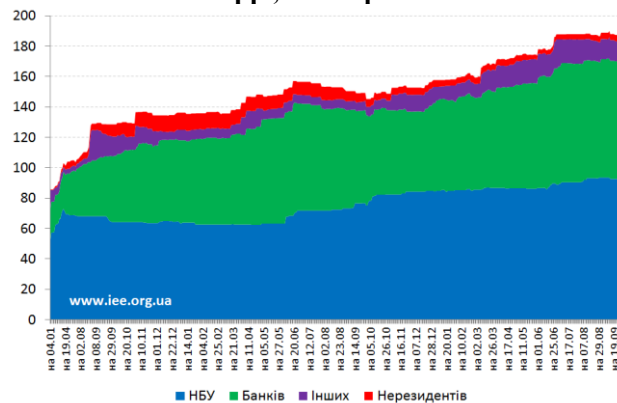
Загальний обсяг наданих кредитів збільшився лише на 0,8 % (з початку року – на 1,2 %) до 803 млрд. грн. за рахунок їхнього зростання **у нацвалюті** (на 1,3% до 499,1 млрд. грн.), обсяг наданих кредитів у інвалюті не змінився.

Високий рівень ліквідності сприяв зменшенню вартості – **середньомісячна ставка за кредитами в нацвалюті** знизилася з 17,3% у серпні до 12% у вересні. **Однак вартість ресурсу продовжує стримувати кредитування.**

Триває тенденція мінімізації ризиків з боку банківської системи, у т.ч. шляхом перенесення активних операцій у короткострокові ОВДП: на кінець вересня у власності банків знаходилося 41% ОВДП від загального обсягу в обігу. НБУ залишається основним кредитором держави – на кінець вересня на його балансі було акумульовано 50% загального обсягу державних цінних паперів в обігу.

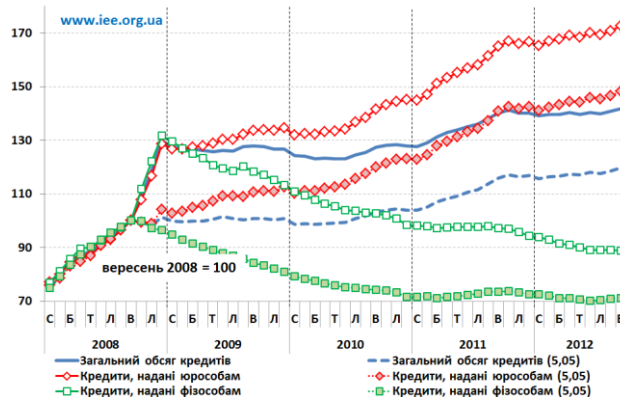
Ми вважаємо, що вартість коштів у короткостроковій перспективі знаходитиметься на високому рівні, зважаючи на продовження рестрикції НБУ та невизначеності щодо розвитку ситуації після парламентських виборів.

ОВДП, які знаходяться в обігу, за сумою основного боргу в розрізі утримувачів у 2011 – 2012 рр., млн. грн.

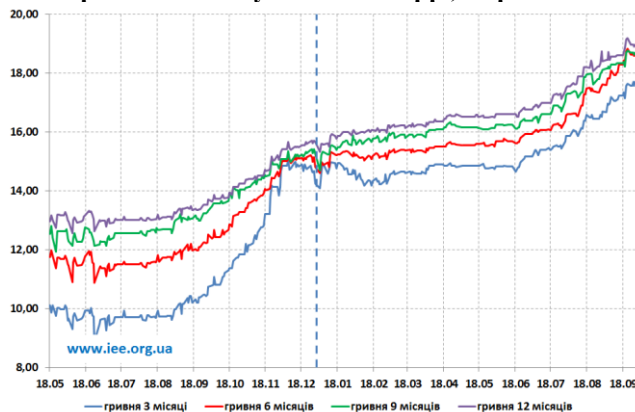
Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

Динаміка кредитування у 2008 – 2012 рр. (з урахуванням та без урахування девальвації гривні в 2008 р.), %

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

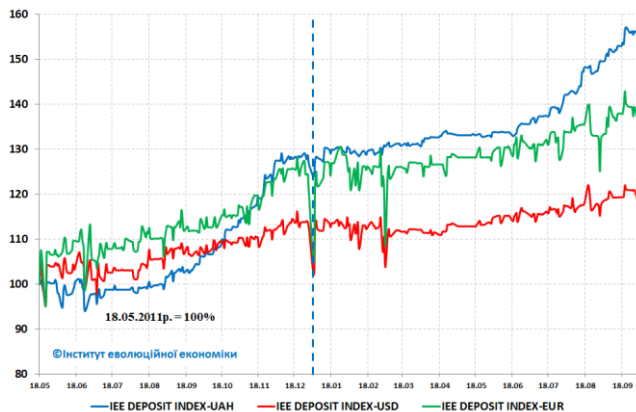
Динаміка українського індексу ставок за депозитами фізичних осіб¹ у 2011 – 2012 рр., % річних

Джерело: НБУ Розрахунки: ІЕЕ

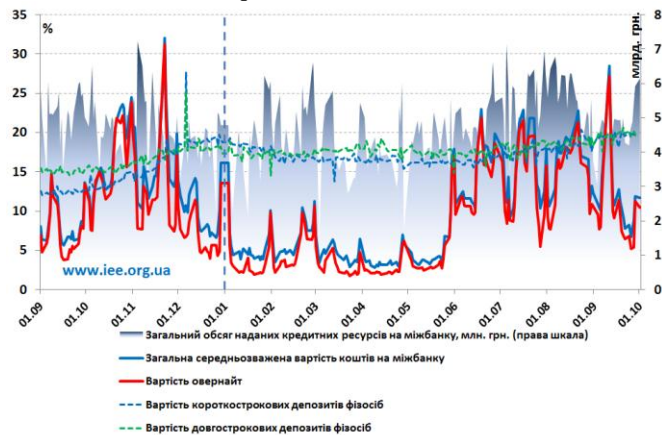
¹ Компанія Thomson Reuters розраховує індикативну ставку «Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб» (Ukrainian Index of Retail Deposit Rates, або UIRD) за методикою, розробленою спільно з Національним Банком України, на основі номінальних ставок ринку депозитів фізичних осіб, які оголошуються провідними учасниками українського ринку банківських депозитів фізичних осіб.

Динаміка індексів IEE DEPOSIT INDEX-UAH, IEE DEPOSIT INDEX-USD, IEE DEPOSIT INDEX-EUR у 2011-2012 рр., %

Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

Динаміка вартості коштів на міжбанку та вкладів фізичних осіб, %

Джерело: НБУ Розрахунки: IEE

Значення та зміна IEE DEPOSIT INDEX* у розрізі валют станом на 28.09.2012

Індекс		Значення, %		Зміна за місяць, в.п.
IEE DEPOSIT INDEX-UAH	↑	155,5	↑	6,7
IEE DEPOSIT INDEX-USD	↑	118,5	↑	3,2
IEE DEPOSIT INDEX-EUR	↑	136,2	↑	6,9

* Індеси IEE DEPOSIT INDEX-UAH, IEE DEPOSIT INDEX-USD, IEE DEPOSIT INDEX-EUR розраховуються IEE на основі інформації, яка оприлюднюється НБУ щодо рівня депозитних ставок (за розрахунками агентства Thomson Reuters) як кумулятивні показники динаміки середнього рівня ставок строком 3, 6, 9 та 12 місяців у розрізі валют (гривня, долар США та євро) «[Українського індексу ставок за депозитами фізичних осіб](#)» (Ukrainian Index of Retail Deposit Rates, або UIRD) відносно 18.05.2011 – початку розрахунку UIRD.

© 2011 [Інститут еволюційної економіки](http://www.iee.org.ua). Всі права захищені.

Цей документ надається винятково як інформація.

Дані публікації в жодному разі не претендують на всеосяжний і повний аналіз ринку. Будь-які думки, висловлені в цьому звіті, мають суб'єктивний характер і можуть відрізнятися від точки зору інших структурних підрозділів Інституту еволюційної економіки в зв'язку з використанням різної методології, підходів і припущень при проведенні аналізу. Всі точки зору і думки (включаючи затвердження та прогнози) належать тільки Інституту еволюційної економіки і можуть бути змінені без попередження або повідомлення. Представлені в документі думки виражені з урахуванням ситуації на дату виходу матеріалу.

Ми не стверджуємо, що наведена інформація й думки правильні або представлені повністю, однак вони базуються на даних, отриманих з надійних джерел.

Дані публікації в жодному разі не покликані виступати в ролі керівництва до прийняття рішень та рекомендацій до купівлі або продажу валюти, цінних паперів тощо, оскільки мають суто ознайомчий характер. Автори не несуть жодної відповідальності або зобов'язань щодо збитків через прийняті на основі даних публікацій рішення.

Несанкціоноване копіювання, розповсюдження, а також публікацію цього документа в будь-яких цілях заборонено.

Інститут еволюційної економіки
<http://www.iee.org.ua>

Директор
[Макаренко Ігор Петрович](#)

Аналітик
[Острокоморець Олег Олегович](#)

Літредактор
[Козичко Валентина Миронівна](#)